

κρίθησαν.....» (Πέτρος). Ὡστε οὐδόλως ἀδικοῦνται. (ἀκολουθεῖ)

ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

(Συγέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι ὁ ζωογόνος καὶ ζωηπάροχος, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ πνευματικοῦ κόσμου ἀήρ, καὶ ὁ ἠθικὸς ἐκεῖνος ἥλιος ὅστις διαχέει ζωὴν, φῶς καὶ θερμότητα. Τὸ Εὐαγγέλιον ἀνέστησεν ἐκ τοῦ τάφου κοινωνίας καὶ ἔθνη καὶ ἐξημέρωσε καὶ ἐξεπολίτισε τὰ νῦν ἐπὶ τῆς σκηπῆς τοῦ κόσμου εὐρισκόμενα καὶ μεγαλοφυεῖντα ἔθνη. Τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι ὁ μέγας ποταμὸς ὅστις πελαγίζων καταρδεύει τὰς ψυχὰς τῶν πιστευόντων καὶ οὕτω γονιμοποιεῖται ὁ ἅγιος τῆς ἠθικῆς σπόρος. Τὸ Εὐαγγέλιον ἀνέπτυξε τὰς μεγάλας ἠθικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀληθείας αἵτινες ἀνεγέννησαν τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἠῤῥῆσε τὸ μεγαλειῶδες δένδρον τῆς ἀνθρωπίνης ἐξημερώσεως ὑπὸ τὴν ἀναφυκτικὴν τοῦ ὁποῦ οὐκ ἀναπαύεται σήμερον σύμπασα ἡ πεπολιτισμένη ἀνθρωπότης. Ὁ ἀνθρώπος ἄνευ Χριστοῦ εὐρίσκειται μέσα εἰς βαθὺν ἔρεβος. Εἶναι κάλαμος ὑπὸ ἀνέμον σαλευόμενος. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ ἀκρογωνιαίος τῆς ἀνθρωπότητος λίθος. Τὰ ἔθνη ἄνευ τοῦ Χριστοῦ πίπτουν καὶ μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐγείρονται. Ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀσύλληπτος ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ καὶ ἀκαταγώνιστος. Ἡ ἀδέκαστος Ἱστορία μαρτυρεῖ ὅτι τὰ ἔθνη τὰ προσβληθέντα ὑπὸ τῆς μολυσματικῆς τῆς διαφθορᾶς νόσου ἔπεσαν, ἠνωρθώθησαν δὲ καὶ ἔλαβον νέας δυνάμεις εὐθύς ὡς ἐπλησίασαν καὶ πάλιν τὸν Χριστὸν ἀληθῶς καὶ εἰλικρινῶς. Ὡστε ὁ Χριστὸς εἶναι Σωτὴρ ὅχι μόνον ὑπὸ ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἐποψιν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἔθνη καὶ κοινωνικὴν τοιαύτην.

Ἡ θρησκεία εἶναι ἔμφυτος τῷ ἀνθρώπῳ. Εἶναι ἀπόρροια καὶ ἀνάγκη τῆς πνευματικῆς ἡμῶν φύσεως. Εἶναι ἐνδείξεις τῆς ἐνδείας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἐν τῷ Θεῷ ἀναπαύσεως. Μετὰ τῆς θρησκείας συνδέεται ἀναποσπάστως καὶ ἡ ἠθικὴ καὶ ὁ ἠθικὸς βίος τῶν ἀνθρώπων. Ὅσοι καθαρότερα καὶ ἀγνωτότερα εἶναι ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἐκδήλωσις ταύτης, ἡ λατρεία, τόσο καθαρότερος καὶ πνευματικώτερος εἶναι καὶ ὁ πνευματικὸς βίος τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ἥλιος τῶν πνευμάτων καὶ ἡ πηγὴ τοῦ ἀληθοῦς τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ. Διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῷ Θεῷ ἀναπτύσσονται αἱ ἠθικαὶ καὶ πνευματικαὶ τοῦ ἀνθρώπου ὁρμαί. Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ πηγὴ τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Ἡ ἀληθὴς ὁμῶς περὶ Θεοῦ ἰδέα ἐσκοτίσθη ἐν τῇ ἀναπτύξει τῆς ἱστορίας καὶ τὰ πάθη τοῦ ἀνθρώπου ἡμαῦρσαν τὴν ἰδέαν ταύτην ἥτις φυσικῶς ὑπάρχει ἐγκατεσπαρμένη εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους. Ὅθεν τὸ δεινὸν τῆς πολυθείας νόσημα παλαιόθεν ἐνσκήψαν ἐπὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος κατεβίβρωσκεν αὐτὸ ἠθικῶς καὶ κατεῖχε δέσμιον ἐν τῇ πλάνῃ ἐπὶ χιλιετηρίδος ὀλοκλήρους.

N. Π.

Ἄρχιμ. ΔΙΟΝ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ Α΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΗΣ ΡΟΥΘ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

(Συγέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Ἡ Νωεμίν, ἐπειδὴ φαίνεται, ἐσκέφθη ὀρμώτερον, ὅτι ὡς ἄποροι καὶ ἀπροσάτευτοι γυνή, θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ζήσωσι τρεῖς γυναῖκες, μηδὲ ἐλάχιστον ἔχουσαι πόρον ζωῆς, διὰ τοῦτο ἐνόμισε καλὸν νὰ προτρέψῃ τὰς νύμφας αὐτῆς νὰ ἐπιστρέψωσι, λέγουσα πρὸς αὐτὰς μετὰ μητρικῆς στοργῆς καὶ πολλῆς συμπαιθείας: Ὅυγατέρες μου, ἀφήσατε ἐμὲ καὶ ἐπιστρέψατε ἐκάστη εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρὸς αὐτῆς, ὅπου θὰ εὕρητε προστασίαν καὶ στήριγμα. Διὰ τὴν νὰ κοπιᾶσθε ἀνωφελῶς καὶ νὰ ἀκολουθήσθε γυναῖκα πτωχὴν καὶ καταλειμμένην ὡς ἐμὲ, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ δώσῃ εἰς ὑμᾶς οὐδεμίαν βοήθειαν ἢ προστασίαν. Εὐχαριστῶ ὑμᾶς ὀυγατέρες μου, διὰ τὴν πολλὴν ὑμῶν πρὸς ἐμὲ ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην. Κύριος ὁ Θεὸς μου τὸν ὁποῖον ἀπὸ καρδίας λατρεύω, εἶθε νὰ ἐλέησῃ καὶ προστατεύσῃ ὑμᾶς καθὼς ὑμεῖς ἠλεήσατε καὶ μετ' ἀγάπης προσηέχθητε πρὸς τοὺς τελευτήσαντας συζύγους ὑμῶν καὶ προσφιλεῖς υἱοὺς μου. Εὐχομαι ἀπὸ μέσης ψυχῆς καὶ καρδίας νὰ ἀνταμείψῃ πλουσίως τὴν ἀθωότητα τῆς καρδίας ὑμῶν. Καὶ ἐπειδὴ ἀμφοτέραι εἰσθε εἰσέτι νέαι τὴν ἡλικίαν, εὐχομαι νὰ εὕρητε ἀνάπαυσιν καὶ προστασίαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός, τὸν ὁποῖον ἐκάστη ἐξ ὑμῶν ἠθέληεν ἐκλέξει ὡς σύζυγον, ἀντὶ τῶν ἀποθανόντων υἱῶν μου. Εἶθε Κύριος ὁ Θεὸς νὰ εὐλογήσῃ ὑμᾶς. Ταῦτα λέγουσα συγκεκινημένη ἡ Νωεμίν καὶ προτρέπουσα μετὰ δακρῶν τὰς νύμφας τῆς νὰ ἐπιστρέψωσιν, ἐνηγκαλίσθη καὶ κατεφίλησεν αὐτάς. Ἴδου ἐγκάρδιος μητρικὴ στοργὴ καὶ ἀγάπη εὐσεβοῦς καὶ ἐναρέτου πενθερᾶς πρὸς τὰς ἀγαθὰς νύμφας αὐτῆς. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμήν ἡ Νωεμίν ἐνηγκαλίζετο καὶ κατεφίλει αὐτὰς διὰ νὰ τὰς ἀποχαιρείσῃ, ἡ Ὁρφά καὶ ἡ Ρουθ, χύνουσαι δάκρυα, ἐφώναζον κλαίουσαι καὶ λέγουσαι. Δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλίπωμεν, μήτηρ, μετὰ σοῦ θὰ ἔλθωμεν εἰς τὸν λαόν σου. Εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς ἡμῶν δὲν θὰ εὐρωμέν τι ἀντάξιον τῆς μητρικῆς σου πρὸς ἡμᾶς στοργῆς καὶ ἀγάπης! «Μετὰ σοῦ ἐπιστρέφομεν εἰς τὸν λαόν σου». Ἴδου βαθύτατος σεβασμὸς καὶ ἄ-